

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Joh. Jonstoni Thaumatographia Naturalis

Jonston, Jan

Amstelodami, 1661

Caput XIX

urn:nbn:de:bsz:31-97032

thiolus ad lib. 4. c. 126. quod meminerim, hoc Ellobori dilutum dedimus quartanariis nostris, quin ex unica assumptione vel saltem altera, Deo iuvante, fuerint ad sanitatem redacti. *Eupatorii* sicci suffitu venenata fugantur animalia. Cervi telo vulnerati, hac devorata sanantur. *Mathiol. ad loc. cir. c. 37.* Emitus arbor est in Trachimia, ad quam appropinquantes, & eam contingentes, serpentes intereunt. *Alian. l. 9. c. 27.* Vidit & *Strabo lib. 15.* ut hic addam, lauro persimilem, quam gustantes belluæ, abalienatæ quasi Herculeo morbo concidunt, spumante ore. In regno Tombut, quod est Æthopiæ Occidentalis, agreste *Faniculum* ad eam provehitur magnitudinem, ut ex eo arcus fiant. *Scalig. exercit. 166.* In Iberia caullem, dum florere, medium rustici demerunt & igni admovent. *Dalecamp. ad Plin. lib. 20. cap. ult.*

CAPUT XIX.

DE FERULA & FICU.

Ferula æstuosis nascitur locis. E prima ejus germinatione, corculum quoddam eximium pastores, ovi luteum induratum referens. Id sub cineribus assum, prius tamen charta madefacta obductum, mox pipere & sale conspersum, non modo gustui gratissimus cibus, sed ad Venerem valens. *Mathiol. ad lib. 3. c. 76.* Murænis illarum natura infestissima, tactæ siquidem ea emoriuntur. *Plin. l. 20. c. 33.* Imo & cæteris jumentis præsentaneo veneno: Asinis tantum gratissima in pabulo. In *Ficus* Indica maxime admiranda est vastitas. Comprehendit breviter ex Theophrasto *Scaliger.* Ficus, inquit, exilia poma habet. Ipsa se ferens vastis diffunditur ramis, quorum pondera adeo in terram incurvantur, ut annuo spacio infignantur, novamque sibi propaginem faciant circa parentem in orbem quodam opere topiatio. Intra eam sepe afficiant pastores opacam pariter, & munitam vallo.

arbo-

arboris: decora specie subintenti, proculve fornica-
to ambitu. Superiores ejusdem rami in excelsum emi-
cant, sylvosa multitudine, vasto matris corpore: ut
sexaginta passuum, pleraque orbem colligant; um-
bræ vero bina stadia operiant. Foliorum latitudo,
peltæ Amazonicæ effigiem habet. Ea causa fructum
integens crescere prohibet. Rarus est, nec fabæ ma-
gnitudinem excedens. *Scalig. exerc. 166.* Cæterum
fici exitium suum debet Carthago. Namque pernici-
ali Carthagines odio flagrans Cato, nepotumque se-
curitatis anxius, cum clamaret, omni Senatu, Car-
thaginem delendam; atulit quodam die in curiam
præcocem ex ea provincia ficum; ostendensque pa-
tribus, Interrogo vos, inquit, quando hoc pomum
putatis de promptum ex arbore? Cum inter omnes re-
centem esse constaret: Atqui tertium, inquit, diem,
scitote decerptum, Carthagine; tam prope à muris
habemus hostem, Statim tum sumptum est tertium Pu-
nicum bellum, quo Carthago deleta est. In Hyrcania
sunt, quæ modios ducentos septuaginta singulæ fe-
runt. *Plin. l. 15. c. 18.*

CAPUT XX.

DE FRAXINO, FUNGIS
& FAGO.

INfensa est serpentibus *Fraxinus*, ut nullas ejus um-
bras ferre possint, vespertino quamvis longissimæ
tempore. *Plin. l. 16. c. 13.* Experientia sibi comper-
tum scribit *Plinius*, si fronde ea gyro claudatur serpens
& ignis, in ignem insilire spreta fraxino. Hinc beni-
gnitas summa naturæ. Floret antequam serpentes egre-
diantur, nec ante conditos folia demittit. Vasa ex
ejus confecta ligno in usum cibi & potus, mira sple-
neticis & calculosis præstant auxilia. *Dom. Leon. l. 1.
pract.* Ad aquas Scantias, ex quibus ignis profilit quan-
dam florere ex *Plinio* habemus. *Plin. hist. l. 2. capi-
107.* *Fungi* in Numidia tam crassi nascuntur, ut

15,

Судо-